

Obsah

O autorovi	10
Slovo úvodem	11
Úvodní slovo recenzentů	12
1. Právo – pojem, význam a stát	13
1.1 Pojem práva	13
1.2 Význam práva	13
1.3 Funkce práva	14
1.4 Právní vědomí	14
1.5 Typy právní kultury	16
1.6 Právo a morálka	16
1.7 Právo a stát	17
1.7.1 Stát – obecně	17
1.7.2 Znaký státu	18
1.8 Funkce státu	21
1.9 Formy státu	21
1.9.1 Forma vlády	21
1.9.2 Učlenění státu	22
1.9.3 Státní režim	23
2. Prameny práva	25
2.1 Obecně	25
2.2 Mezinárodní smlouvy	29
2.3 Rozhodnutí Ústavního soudu	29
2.4 Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv	30
3. Právní normy	31
3.1 Pojem	31
3.2 Struktura právních norem	31
3.3 Druhy právních norem	33
3.4 Platnost a působnost právních norem	34
3.4.1 Platnost právních norem	34
3.4.2 Působnost právních norem	34
4. Systém práva	37
4.1 Právo veřejné a soukromé	37
4.1.1 Právo veřejné	37
4.1.2 Právo soukromé	37
4.1.3 Právo se smíšenou povahou	38

4.2	Právo hmotné a procesní	38
4.2.1	Právo hmotné	38
4.2.2	Právo procesní	38
4.3	Právo mezinárodní a vnitrostátní	39
5.	Vývoj práva (historická geneze)	41
5.1	Nejstarší období	41
5.2	Starověké Řecko	41
5.3	Právo starověkého Říma	42
5.3.1	Řím v době královské (8.–5. století př. n. l.)	42
5.3.2	Řím v době republiky (5.–1. stol. př. n. l.)	42
5.3.3	Řím v době císařské (1. stol. př. n. l. – 5. stol. n. l.)	44
5.4	Právo za feudalismu	45
5.4.1	Raně feudální právo na území Čech	45
5.4.2	Období feudální rozdrobenosti	46
5.4.3	Právo za husitského revolučního hnutí, především v letech 1419–1434	48
5.4.4	Právo v období stavovské monarchie (od 15. stol. do počátku třicetileté války)	49
5.4.5	Právo v období absolutní monarchie u nás (od třicetileté války do roku 1848)	51
5.4.6	Právo v období kapitalismu (1848–1945)	52
5.4.7	Právo československé do druhé světové války	54
5.4.8	Právo za okupace v letech 1938–1945	55
5.4.9	Právo v letech 1945–1948	56
5.4.10	Právo v letech 1948–1989	57
5.4.11	Právo po roce 1989	57
6.	Právní vztahy	59
6.1	Právní vztahy, pojem, předpoklady a prvky	59
6.2	Právní skutečnosti	60
6.2.1	Právní jednání	60
6.2.2	Protiprávní jednání (delikty)	64
6.2.3	Právní události	65
6.2.4	Protiprávní stavy	65
6.3	Čas jako právní skutečnost	65
6.4	Právní skutečnosti podle potřeby jejich důkazu	67
6.5	Prvky právních vztahů	68
6.5.1	Subjekty právních vztahů	68
6.5.2	Objekt právních vztahů	71
6.5.3	Obsah právních vztahů	72
6.6	Druhy právních vztahů	73
6.6.1	Obecná charakteristika druhů právních vztahů	73
6.6.2	Závazkové právní vztahy	74
6.6.3	Věcněprávní vztahy	74
6.6.4	Společné jmění manželů	77

7. Výklad (interpretace) práva	81
7.1 Obecně o výkladu práva	81
7.2 Výklad práva podle subjektu, který výklad provádí	81
7.3 Výklad podle způsobů a metod výkladu	83
7.4 Výklad podle smyslu právní normy a jejího slovního vyjádření	84
7.5 Výklad práva podle dosahu výkladu	85
7.6 Použití analogie v právu	85
8. Uskutečňování práva, aplikace práva	87
8.1 Obecně o uskutečňování (působení) práva	87
8.2 Aplikace práva	87
8.3 Proces aplikace práva	87
8.4 Individuální právní akty	88
8.5 Jiná činnost státních orgánů	89
8.6 Uvážení státního orgánu při aplikaci právní normy	90
9. Zákonnost	91
9.1 Pojem, záruky zákonosti	91
9.2 Systém právních záruk zákonosti v ČR	92
9.2.1 Náprava vadných právních aktů	92
9.2.2 Neplatnost právních úkonů	93
9.2.3 Dozor a kontrola	93
9.2.4 Rozhodování sporů	94
9.2.5 Donucení	94
9.2.6 Právní odpovědnost	94
10. Právní odpovědnost	95
10.1 Pojem odpovědnosti jako sociálního jevu	95
10.2 Obecně o právní odpovědnosti	95
10.3 Funkce právní odpovědnosti	96
10.3.1 Preventivní funkce právní odpovědnosti	96
10.3.2 Reparační funkce právní odpovědnosti	97
10.3.3 Represivní funkce právní odpovědnosti	97
10.4 Předpoklady vzniku právní odpovědnosti	97
10.4.1 Protiprávní jednání, protiprávní stav v právní odpovědnosti	97
10.4.2 Negativní důsledek protiprávního jednání (stavu)	101
10.4.3 Kauzální nexus	101
10.4.4 Zavinění v právní odpovědnosti	101
10.5 Druhy právní odpovědnosti	102
10.5.1 Odpovědnost podle charakteru společenských vztahů, k jejichž ochraně slouží	102
10.5.2 Odpovědnost podle předpokladů jejího vzniku	102
10.5.3 Odpovědnost podle toho, kdo nese nepříznivé právní následky ..	103
10.5.4 Závazková a mimozávazková odpovědnost	103

10.6	Trestní odpovědnost	103
10.6.1	Pojem	103
10.6.2	Skutková podstata trestného činu	104
10.6.3	Vývojová stadia trestné činnosti	107
10.6.4	Okolnosti vylučující protiprávnost jednání	107
10.7	Tresty	108
10.7.1	Obecné zásady pro ukládání trestů	108
10.7.2	Druhy trestů a výjimečný trest	112
10.7.3	Nepodmíněný trest odnětí svobody	113
10.7.4	Domácí vězení	114
10.7.5	Výkon trestu obecně prospěšných prací	115
10.7.6	Propadnutí majetku	116
10.7.7	Peněžitý trest	116
10.7.8	Propadnutí věci nebo jiné majtkové hodnoty	117
10.7.9	Zákaz činnosti	117
10.7.10	Zákaz pobytu	117
10.7.11	Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	118
10.7.12	Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání	118
10.7.13	Ztráta vojenské hodnosti	118
10.7.14	Vyhoštění	118
10.8	Ochranná opatření	119
10.8.1	Ochranné léčení	119
10.8.2	Zabezpečovací detence	120
10.8.3	Zabrání věci nebo jiné majtkové hodnoty	120
10.8.4	Ochranná výchova	121
10.9	Zahlazení odsouzení	121
11.	Právo procesní	123
11.1	Občanské soudní řízení (civilní proces)	123
11.1.1	Druhy řízení	123
11.1.2	Základní principy civilního procesu	125
11.1.3	Subjekty civilního procesu	129
11.1.4	Podmínky řízení	131
11.1.5	Řízení v prvním stupni	137
11.1.6	Rozhodnutí soudu	140
11.1.7	Opravné řízení	145
11.1.8	Řízení exekuční (výkon rozhodnutí)	149
11.2	Trestní právo procesní	151
11.2.1	Obecně o trestním řízení	151
11.2.2	Základní zásady trestního řízení	152
11.2.3	Subjekty trestního řízení	153
11.2.4	Stadia trestního řízení	155
11.3	Správní řízení	158
11.3.1	Formy činnosti veřejné správy a působnost správního řádu	158
11.3.2	Charakteristika správního řízení	159

11.3.3	Základní zásady činnosti správních orgánů a další zásady týkající se správního řízení	160
11.3.4	Subjekty správního řízení	162
11.3.5	Fáze a stadia správního řízení	164

12.	Ústavní pořádek občanů ČR	177
12.1	Obecná ustanovení Listiny	177
12.2	Základní lidská práva a svobody	178
12.2.1	Každý je způsobilý mít práva	178
12.2.2	Právo na život	178
12.2.3	Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí	179
12.2.4	Osobní svoboda	180
12.2.5	Zákaz nucených prací nebo služeb	181
12.2.6	Právo na zachování lidské důstojnosti člověka, osobní cti, dobré pověsti a ochranu jeho jména	181
12.2.7	Právo vlastnické	182
12.2.8	Nedotknutelnost obydlí	182
12.2.9	Listovní tajemství, tajemství jiných písemností a záznamů, tajemství přepravovaných zpráv	183
12.2.10	Svoboda pohybu a pobytu	183
12.2.11	Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání, vědeckého bádání a umělecké tvorby	184
12.2.12	Právo svobodného projevu náboženství nebo víry	184
12.3	Politická práva	185
12.3.1	Svoboda projevu a právo na informace	185
12.3.2	Svoboda sdružovací	186
12.3.3	Právo shromažďovací	186
12.3.4	Právo petiční	186
12.3.5	Právo volební	186
12.4	Práva hospodářská, sociální a kulturní	187
12.4.1	Právo na svobodnou volbu povolání, podnikání a další práva ...	187
12.4.2	Právo na různé formy zabezpečení	187
12.4.3	Ochrana rodiny	187
12.4.4	Právo na vzdělání	187
12.4.5	Další práva	188
12.5	Práva národnostních a etnických menšin	188

Použitá literatura	189

Rejstřík	190